

Szüret után is fontos az ápolás

BÁR ÁTLAGOS ÉVJÁRATOKBAN NOVEMBER ELEJE A SZŐLŐ TERMÉSZETES LOMBHULLÁSÁNAK IDŐSZAKA, A KORAI ŐSZI FAGYOK HATÁSÁRA EZ A BIOLÓGIAI FOLYAMAT GYAKRAN ELŐBB INDUL MEG. A SZŐLŐ NYUGALMI IDŐSZAKA ALATT, AMI A LOMBHULLÁSTÓL A KÖNNYEZÉSIG TART, NÉHÁNY HÓNAP ÁLL RENDELKEZÉSRE MINDAZON NÖVÉNYVÉDELMI JELLEGŰ MUNKÁK ELVÉGZÉSÉRE, AMELYEK CÉLJA A SZŐLŐ FELKÉSZÍTÉSE A KÖVETKEZŐ TENYÉSZIDŐSZAKRA.

DR. KOLEVA ROSZICA

Mivel a szőlő betegségei és kártevői a tőkék különböző részein (levelek, szőlőtörzs, tőkefej, kordonkarok, kéregpedések), vagy közvetlen környezetükben a talaj felszínén, illetve a talajban telelnek át, ezeknek az áttelelő alakoknak a gyérítésével hatásosan csökkenteni tudjuk a következő évi kezdeti fertőzések mértékét. A károsítók áttelelését megakadályozhatjuk a fertőzött növényi részek (pl. levelek, fürtma-

radványok) összegyűjtésével és elégetésével (aláforgatásával), de hatásos a lombozat és a fás részek vegyszeres kezelése is. Ezzel az eljárással főleg a szőlőorbánc és a feketeterodadás ellen védekezhetünk hatásosan, de csökkenthetjük a peronoszpóra és a lisztharman áttelelési lehetőségeit is. A leveleket egész télen gyűjthetjük, mégis a fagymentes, enyhébb napok a legalkalmasabbak erre a munkára. A fertőzési források

A szőlőorbánc nagy levélfoltjai idővel elszáradnak

(fürtmaradványok) megsemmisítése különösen akkor indokolt, ha rendszeresen fellépnek a szőlőbetegségek.

A szőlőorbánc fertőzése nyomán a leveleken nagy kiterjedésű, erek által határolt foltok keletkeznek. Csapadékosabb nyarakon a betegség az egész szőlőtökére is kiterjedhet, ami korai lombhulláshoz vezet. A beteg levelek lehullása után azokon ivaros szaporítóképletek (apotéciumok) képződnek, a gomba azokban teletel, majd a bennük képződő askospórák indítják tavasszal az első fertőzéseket. A nyugalmi időszakban a lehullott, beteg lomb aláforgatása vagy összegyűj-

A feketerothadás szaporítóképletei a kiszáradt bogyón

tése és megsemmisítése nagyban hozzájárulhat a következő évi fertőzés mérsékléséhez.

A feketerothadás kialakulásának a tartósan csapadékos, meleg időjárás kedvez. A kórokozó a szőlő minden zöld részét megtámadja, de főleg a leveleken és a bogyókon károsít. A bogyókon már a nyár elején kialakulnak a barna ovális foltok. Később a beteg bogyók összezsugorodnak, felületükön fekete pontszerű piknidiumok képződnek. A gomba a fertőzött növényi részekben, így a leveleken, a bogyókon és a hajtásokon teletel át téli kitaróképlet (szklerócium) formájában. A legveszélyesebb fertőzési források a tőkén maradt vagy a földre hullott, összezsugorodott bo-

Súlyos lisztharmat a fürtön és a vesszőn

A szivarsodró eszelény báb alakban a talajban teletel

gyók. Megelőző védekezés a kórokozóval fertőzött növényi részek összegyűjtése és eltávolítása a szőlőültetvényből.

A szőlőperonoszpóra kórokozója a lehullott, beteg levelekben és az összetöppedt bogókból teletel át kitartó, úgynevezett oospóra alakban, amely a talajra kerülve több évig is életképes marad. A betegség csapadékos években súlyos lomb- és fűrtvesztést okoz. Tavasszal a fertőzés hatására a fiatal leveleken kör alakú, sárgászöld olajfoltok jelennek meg, a nyár közepétől pedig a levélek által határolt apró, szögletes foltok (mozaikus levéltünet) jelzik a betegséget. A bogók többnyire a bogókocsányon keresztül fertőződnek, eleinte kékeszürkére színeződnek, majd barnásan összezsugorodnak és gyakran kiperegnek a fűrtből. A nyugalmi időszakban a fertőzött növényi részek rendszeres összegyűjtésével és megsemmisítésével nemcsak az elsődleges tavaszi fertőzéseket csökkenthetjük, de azt is elkerülhetjük, hogy a talajban kialakuljanak a több évig fertőzőképes kitaratóspórák.

A mély fekvésű területekre telepített szőlőkben nagyobb a peronoszpóra-veszély, mert az ilyen helyeken a nedvesség hosszú ideig megmarad a leveleken. Időben elvégzett zöldmunkákkal tovább csökkentjük a kórokozó felszaporodásának lehetőségét.

A lisztharmat a szőlő valamennyi zöld részét támadja, de a bogók fertőzésével okozza a legnagyobb kárt, és nem ritka a 100%-os veszteség. A bogók veszélyeztetettsége a virágzástól zsendülésig tart. A zsendülő bogók már nem fogékonyak, de a kocsány még fertőződhet. A lisztharmat micéliummal a rügyekbe húzódva, és ivaros termőtestekkel a törke fás részein, törzsön, kordonkaron megtapadva képes áttelelni. Nálunk az ivaros áttelelő alakról induló fertőzés a jellemző. A vesszőn található foltoknak (lisztharmatrajzolat) az áttelelés szempontjából nincs jelentőségük, de fontos jelzés a védekezés szükségességére. Ha súlyos volt a lisztharmat-fertőzöttség a leveleken, a nyugalmi időszak elején

A firkálóbogár kifejlett alakban teletel a talajban

elvégzett lemosópermetezéssel (pl. Nevikén, Nevikén Extra) csökkenthető a kazmotéciumok száma, mert a még éretlen termőtestek megszáradnak és elpusztulnak, újjak pedig már nem képződnek. Minél korábbi a beavatkozás, annál jobb eredményre számíthatunk.

A téli metszés és a mechanikai növényvédelem után a szőlőben esedékes első növényvédelmi kezelés a tél végi lemosópermetezés, aminek segítségével a rügyfakadás előtt tovább csökkenthetjük a szőlőtőkén áttelelt károsítók egyedszámát, illetve a kórokozók első tavaszi fertőzési forrásait.

Rovaroktól is megszabadulhatunk

A szőlőben is érdemes elvégezni a fás részek tisztogatását, aminek során kéregkaparó segítségével óvatosan tisztítsuk le a szőlőtörzs, a karok, illetve a faoszlopok megrepedezett, elhalt kérgét. Ezzel sok szőlőkártevő teelő alakját pusztíthatjuk el, így például a piros gyümölcsfa-takácska fás részekben teelő piros téli tojásait, a kétfoltos-takácska kéregpedésekben, faoszlopokon teelő kifejlett egyedeit, az akác-pajzstetű lárváit, a gypjas pajzstetű nőstényeit, a szőlőmolyok bábjait, a szőlőilonca hernyóit, vagy az alkalmi kártevők közül az ékköves faaraszoló és a kormoslepke hernyóit. Komposzt készítésére semmiképp ne használjuk a kaparékot, hanem a tőke alá terített műanyag fóliába vagy papírba gyűjtjük össze és égessük el, mert a lepkék ta-

vasszal kirepülhetnek és ismét kárt okozhatnak. A tisztogatás során ügyeljünk arra, hogy az élő kergén ne okozunk sérülést, mert ezek kaput nyithatnak a különböző gombafertőzéseknek. A szőlőtőkék körüli talaj felásásával nemcsak a talajt lazítjuk, hanem az ott teelő kártevőket is elpusztítjuk. A szőlő kártevői közül a talajban teelő a szőlőeszeleny 8 mm-es csontfehér bábja, a vincellérbogár, a firkálóbogár és a cserebogarak lárvája, valamint a homoktalajokra telepített alföldi és dombvidéki szőlőkben rendszeresen károsító kendermagbogár imágója is. Az amerikai szőlőkabócával (a szőlő aranyzínű sárgaság fitoplazma terjesztője) fertőzött szőlőültvényekben a téli metszés alkalmával eltávolított vesszőket, fás részeket égessük el, mert a kártevő tojásokkal teelő átteken a részekben.

Kertépítés, dísznövények, kerti dekoráció?

A Kertbarát Magazinban választ talál mindenre.

Olvassa be a kódot és fizessen elő kényelmesen! →

Fizessen elő most!

www.magyarmezogazdasag.hu

elofizetes@magyarmezogazdasag.hu

+36 1 470 0411

az ország bármely postáján

Megrendelhető a megrendelőlap visszaküldésével a

Magyar Mezőgazdaság Kft.,
1141 Budapest, Mirtuszt u. 2. címre.

Megrendelőlap

Megrendelem a **Kertbarát Magazin** című kéthavi lapotpéldányban az alábbi címré:

Megrendelő neve:

Megrendelő címe:

Számlázási név:

Számlázási cím:

Időtartam: 1 évre ~~4100 Ft~~ **3500 Ft**

Fizetés csekk

módja: átutalás

.....
aláírás

A Magyar Mezőgazdaság Kft. az adatok gyűjtésekor, feldolgozásakor a 2011. évi CXII. törvény alapján jár el.

